

Česká 19
602 00 Brno
tel.: 516 202 111
redbrn@mfdnes.cz

Předplatné
a distribuce: 225 555 522
Inzerce: 516 202 311

Brno a jižní Morava

Rízená radost i smutek Vlevo je prvomájový pochod z roku 1948 na Moravském náměstí, vpravo pak o necelých pět let později tryzna za právě zesnulého sovětského vůdce Stalina. 3x foto: Archiv nakladatelství Host

Uvítání Prezident Klement Gottwald s chotí Martou (uprostřed) dorazil v červenci 1948 na návštěvu města, uvítali ho na hlavním nádraží.

Stalinismus měnil Brno. Podniky i domy ukradl stát, vládl strach

Dalšího „průvodce městem“ Brno stalinistické vydali historici Alexandr Brummer a Michal Konečný. Včera v den výročí komunistického převratu v roce 1948, kterým další období velké nesvobody začalo, ji v Brně pokřtili.

Jana Soukupová
redaktorka MF DNES

BRNO Z totality do totality. Historici Alexandr Brummer a Michal Konečný dva roky po svém historickém průvodci po Brně za nacismu vydali „pokračování“ Brno stalinistické, které textem i dobovými fotografiemi přibližuje místa a dění na nich v tomto období.

Totalitní komunistický převrat v Československu se od nacistických let lišil hlavně v tom, že represí, vymýváním mozků a obecnou lež nešířili už cizinci „zvenčí“, ale naši

„domácí“ spoluobčané, jakkoliv podporovaní a hlídání sovětskou věrchuškou.

A tak i zde čtenář procítí, co pro město a jeho obyvatele znamenala další dlouhá léta nesvobody, jednoznačná likvidace národních elit a nastupující vláda lůzy. Dobové fotografie to ukazují velmi jasně. Hned od obrázků šedivých zmracených komunistů a milicionářů (v závěsu s jejich nevraživými „domovnicemi“, už velmi brzy mocnými uličními či domovními důvěrníci), kteří v únoru 1948 na náměstí Svobody vyhlásili komunistický puč, či od návštěvy alkoholika Klementa Gottwalda s jeho ordinérní chotí Martou na brněnském nádraží téhož roku v červenci, bylo jasno, kdo se chápe moci.

Strach a lůza vedly město

Z brněnských vysokých škol, zvláště z právnické a filozofické fakulty, se stávaly ujařmené služby režimu poslušné papouškování marxistickou omáčkou. Byly znárodněny a vyvlastněny, tedy ukradeny, soukromé továrny, provozovny jako třeba Lamplotova pražírna a obchod s kávou, rozmetány redakce „nepohodlných“ tiskovin, jako byl katolický Akord, zrušeny demokratické orga-

nizace jako Sokol, internování režimu nepoklonkující církevní hodnostáři, třeba biskup Karel Skoupý.

Pomocí Státní bezpečnosti i sovětských poradců byli rovněž pronásledováni a vězněni třeba jen domnělí a komunistickému režimu jakkoliv nepohodlní odpůrci totalitního zřízení. Ve vykonstruovaných procesech pak tento režim paradoxně odsoudil k mnoha letům v kriminále a popravoval i komunistické prominenty a exponenty totalitního převratu, jako byl „brněnský komunistický markrabě“ Otto Šling, v jehož likvidaci sehrál roli také znovu probuzený antisemitismus.

Kniha je ve své koncentraci na místa a léta s nejtvrdsí bolševickou vládou opravdu drtivě neradostnou procházkou. Ať už se díváme na tradičně odpudivé artefakty komunistické propagandy, které zaplavovaly město celoročně, s obrovskou koncentrací pak při prvomájových průvodech (Lidická ulice), při tryznách za zesnulé potentáty či při jejich oslavě (například dnešní Moravské a Malinovského náměstí), při veselících, jako byly Lišeňské mírové slavnosti v tehdejší Gottwaldově, dnes Mariánském údolí, nebo když vidíme, jak tehdejší vy-

vlastňovatelé zacházeli s ukradeným majetkem. Například s kavárnou Opera, která klesla na úroveň podřadného pajzlu, nebo na totálně pustnoucí lišeňský zámek Belcrediů.

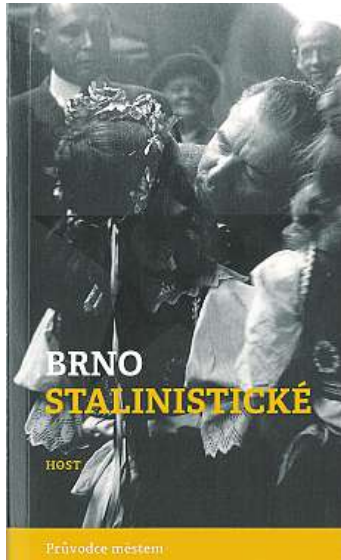
A někdy také stačilo, když se moderní budovy, které za první republiky proslavily Brno jako jedno z architektonicky nejzajímavějších a nejprogresivnějších evropských měst, dočkaly změny svého účelu.

Nejmodernější vily brněnských průmyslníků tak osídlili budto komunističtí pohlaváři či třeba Dělnická škola lidové správy ministerstva vnitra (Hechtovu vilu na Hlínkách). Z budovy Všeobecného penzijního ústavu v Burešově ulici (dnes sídla Nejvyššího soudu) se stalo sídlo komunistické strany Československa a ředitelství státních drah v dnešní Kounicově osídlila Státní bezpečnost. Pavilony brněnského výstaviště byly využívány pro komunistické konference, na zimním stadionu za Lužánkami se promítaly budovatelské blábolky při Filmovém festivalu pracujících.

A město kromě propagandistických hesel, fotografií a grafik zaplavily i budovatelské sochy pokleslé výtvarné úrovně a nejedna nepovedená stavba.

Kniha Brno stalinistické

- Autory publikace jsou mladí historici **Alexandr Brummer a Michal Konečný**.
- Knihu Brno stalinistické vydalo brněnské nakladatelství Host v letošním roce, má 288 stran a její doporučená cena je 289 korun.
- Včera vpoledne byl **pro křest knihy speciálně otevřen bunkr** pod hradem Špilberk, program pak pokračoval v kavárně Praha na nádvorí Pražákova paláce.
- Autoři už před dvěma lety vydali obdobnou publikaci **Brno nacistické**, ve které provádějí po brněnských místech spojených s okupací za druhé světové války.

Nové Mlýny

Zima končí, husy už odlétají na sever

Husy, které zimují na vodním díle Nové Mlýny na Břeclavsku, už postupně odlétají domů na sever. Podle ornitologů je to neklamně znamením toho, že zima brzy skončí. „Ve srovnání s minulostí by mohlo přijít oteplení dřívě,“ uvedl Robert Doležal z Moravského ornitologického spolku. Mlýny jsou jedním z nejvýznamnějších hnízdišť ptáků ve střední Evropě. Severských hus tam letos zimovalo asi patnáct tisíc. (ČTK)

Upřesnění

Testování prodeje sudového vína

V pátek 20. února jsme v MF DNES s přílohou pro Brno a jižní Moravu ve článku „Sudovka nás živí, tvrdí vinaři a chystají petici“ mylně uvedli, že MF DNES před časem testovala úroveň sudového vína prodávajícího ve vinotékách. Správně mělo být uvedeno, že MF DNES testovala sudová vína v prodejnách, kde by se podle odborníků víno nemělo prodávat. Tedy v květinářstvích, drogeriích či prodejnách tabáků. Čtenářům i všem dotčeným se za tuto chybu omlouváme.

Nafta ve Vranově nebyla z lodě, někdo ji vylil

Markéta Dušková
redaktorka MF DNES

VRANOV NAD DYJÍ Nafta, která před více než rokem znečistila Vranovskou přehradu, nepocházela z lodí, ale někdo ji vylil úmyslně. Policie potvrdila rozhodnutí z loňského října, proti kterému se později odvolalo Povodí Moravy. Verzi jednoho ze dvou provozovatelů lodní dopravy na nádrži Vranov - Martina Balíka - potvrdili další tři znalci. Již v původním verdiktu vylučují vyšetřovatelé nejen technickou záadu, ale i neopatrnost třeba při tankování nebo pádu kanystru do vody.

„Věc byla odložena. Nepodařilo se zjistit pachatele,“ sdělil nyní vedoucí oddělení obecné kriminality Libor Jedlička. Provozovatel lodní dopravy satisfakci necítí. „Pro mě to není překvapení, věděl jsem, že nafta nemůže z lodí pocházet, odpovídalo to fyzikálním zákonům. Je to malé vítězství zdravého rozumu,“ míní Balík.

Pozoruje však důsledky celé kauzy - poškození jména a úbytek cestujících. „Zaznamenali jsme rušení zájezdů ze strany škol. Mohli bychom vyčíslit škody, ale po kom je vymáhat? Po Povodí? Nechci s nimi být

zase ve sporu. Je to schizofrenní situace,“ povzdychl si Balík.

Když se u jeho lodí objevila ropná skvrna, policie znečištění vody klasifikovala jako přestupek a vodoňopodáři reagovali výpovědí nájemní smlouvy. Nelíbí se jim, že Balík loď vyvazuje na hrázi, kde také nabírá turisty. „Pro Povodí se nic nemění. Loni jsme připravili návrh dohody o podmínkách provozu lodní dopravy pana Balíka, aby bylo z jeho strany zajištěno splnění všech legislativních povinností. Pan Balík dohodu odmítl podepsat. Proto muselo Povodí Moravy přistoupit k žalobě,“ sdělila mluvčí Gabriela Tomíčková. Ale žalobu podal i Balík. „V tom náhradním místě bych nemohl loď zásobovat ani opravovat, to jsem přece nemohl podepsat. Přesto mám pořád zájem na korektních vztazích a nevylučuji dohodu,“ říká podnikatel.

Když na přehradu přivezl výletní hydrobus, těsně před začátkem sezony 2012 mu shořel. Později Balík přivezl loď novou a na vranovské hladině se potkala plavidla dvou společností. Dlouho společně nejezdila - právě kvůli naftové skvrně. „K podnikání na Vranově potřebujete hodně silné nervy a velký vztah k místu,“ uzavřel Balík.

INZERCE

Prodejny potravin s tradicí

Kompletní akční leták na www.enapo.cz nebo na QR kódu ve vašem mobilu.

VÍKENDOVÉ CENY 27. 2.–1. 3. 2015

Houska Raženka 50 g 1 kg = 34,- Kč	Máslo Lacrum 250 g 1 kg = 111,60 Kč
---	--

max. 10 ks os./den

AKČNÍ NABÍDKA 25. 2.–7. 3. 2015

Šunkový salám speciál 100 g 1 kg = 99,- Kč	Horalky arašídové, nugátové 35 g 1 kg = 111,43 Kč
Kuřecí čtvrtky zadní mražené 700 g 1 kg = 57,- Kč	Nescafé Classic instantní káva 200 g + 20 g ZDARMA 1 kg = 454,09 Kč
Mléko čerstvé polotučné 1,5 % 1 l 1 l = 16,90 Kč	Delegát světlé výčepní pivo 0,5 l 1 l = 11,80 Kč + 3,- Kč záloha

Prodejny potravin s tradicí www.enapo.cz